

Beköszöntő

Sokan találkozhattak már a Meteor hasábjain észleléseimmel és cikkeimmel, több észleléssel személyes kapcsolatban is állok. Tizenhárom év mélyezéssel a hátam mögött e hónaptól a rovat vezetőjeként folytatom munkámat.

Vizuális technikát használó észlelőként jómagam csak nemrég költöttem bele a digitális képrögzítés világába de látni kell hogy visszavonhatatlanul teret hódít magának a fotózás CCD-zés. Nagyon fontosnak ítélem össze-foglalva erről alkotott véleményemet: a jó kép litka nem csak a vezetésben, távcsőben, pólusra állásban, jó észlelőhelyben rejlik, hanem ott van az emberben is. Az ember az, aki kiválasztja a célpontot, aki megkeresi az égen (mert a jó célpontok sokaságát nem tudja a Go To), majd az expozíció után a feldolgozással a legjobbat hozza ki a nyersanyagból. Ám a Messier-lista, vagy a fényesebb NGC-k „elfogytával” nem nagyon tud mihez nyúlni a fotós. Pedig a legizgalmasabb digitális fényképes témák nem a Messier- vagy NGC-objektumok, hanem azok a több fókusz hidrogén- és molekulafelhők, melyeket Sharpless, Barnard, Cederblad vagy Tyndis vett lajstromba. A gépek érzékenysége merreze lehelve teszi ezen halvány csodák, a kavargó gáz, megvilágított por és a sötétben tálóngó molekulafelhők megörökítését. A CCD-s mélyezés is mélypontban van, pedig igen izgalmas galaxisok, planetáris ködök vagy gömbszalmazok várják megfigyelőket. Ezek az objektumok ugyanis kis látszó méretükhöz kifelőleg nem éppen digitális fényképes témák.

A vizuális és fotós berkek között furcsa „vasfüggöny” emelkedik átjárás nem nagyon van. Pedig a vizuális tapasztalat és az ezzel együtt járó égholtismeret a fényképezés, CCD-zés közhöz is kamatozik. Szeretném, ha a rovat oldalain közelebb kerülne egymáshoz a két ágazat – a vizuális észlelések színvonalát emelnénk, hogy nem csak

„rajzolgatás”, „skiccelés” legyen, nem csak olyan, ami időöltésnek jó, hanem félptófi vagy profi munka, melynek során az észlelő minden lépésénkre nagyon odafigyel! Szerecsére nagyon jó „alapanyagból” dolgozhatunk, hiszen az észlelések színvonalra elég jó. Másrészt a fotografikus megfigyelések valódi megfigyelések legyenek – ne csak egy fotós próbálkozásai, hogy vajon hogy is mutat a „szelap” ommal az Androméda, vagy az Említshárom. A technikai jellegű képrögzítés mellett, helyett kerüljön több-sébe az észlelő képrögzítés, minél érdekesebb, izgalmasabb célpontokról! Jó lenne, ha minél többen lennének (egyik korábbi és a jelenlegi rovatvezetőhöz hasonlóan) akik mindkét ágazatban levékenykednek.

Székelly Péter színvonalas, rendszerezsen jelentkező, széles objektumválasztékot bemutató rovatot hagytam rám, mely sok új észlelő is vonzott a mélyezők hirdalmába. A hazai mélyezésben rengeteg a lehelőség, az életerő, folyamatosan szükséges az új generációk figyelemmel kísérése, fejlődésük segítése. Szeretném, ha a megfigyelők a Hold rovatához hasonlóan személyesen is „megjelenének” a rovat hasábjain. Így nem kizárólag objektumok szerint szervezzük majd a megfigyelések bemutatását, hanem a megfigyelők egyedi munkája is helyet kap s közelebb kerülhetnek egymáshoz a mélyég-objektumok szerelmesei. Nagyonh hang-súlyt szeretnék helyezni a szimulán, több műszerrel történő megfigyelésekre, ennek jegyében hívül a mélyég-ajánlati lista. Az érdekes célpontok bemutatásakor az archívum anyagára is támaszkodni fogunk. Mélyeges „mit, hogyan, miért” jellegű cikk lesz a nyári duplaszámban megjelenő írásom a rajzolásról, technikákról, a vizuális megfigyelések értelméről. Remélem, kedvező fogadtatásra talál majd! A cikkek később rendszeresen fogják jelenkezni, illetve a rovatban is hosszabbak lesznek az „összekötő” szöve-

gek, melyekhen érdekességekre, égitestekre, valamint módszertani fogásokra hívom fel a figyelmet. Mindenkit biztatok saját tapasztalatok szerzésére, hogy ne elégedjenek meg a katalógusokban és népszerű könyvekben olvasható topozsokkal, hanem hátrán kísérletezzenek, keressenek fel halványabb, ismeretlenebb célpontokat.

A jelen számunkban olvasható júliusi ajánlatban a Tejút centrumának vidékéről szemmel ki égitesteket. Az elkövetkezőkben marad a „vegyes” tartalom, amelyben hínkulárral, valamint kis- és nagytávcsóval rendelkezők, képrögzőik is megtalálhatják saját célpontjaikat. Természelesen hátrán el lehet léni ettől minden megfigyelést szívesen veszek, de szeretném, ha az ajánlati lista minél több célpontjáról gyűlne össze színvonalas, friss anyag a feldolgozáshoz. Kérem

(elsősorban nagytávcsóves) észlelőinket, törekedjenek az égitestek minél részletesebb, pontosabb megfigyelésére, leírására, rajzolására. A beküldés rendje nem változik, a megfigyeléseket Inváhhra is papíron kell beküldeni, s a szöveges leírást textfájlban is kérem eljuttatni [ezzel nagyban megkönnyítik a tovalvezető munkáját]. A fájl elnevezése a már ismertek szerint objektumnév_típus_észlelő_észlelő neve_dátum.txt mintájára történjen, pl. ngr4565_gx_rom_santagabor_200A0503. És a legfontosabb – észlelőnk! A beküldési határidő minden hónap 6-á!

További jó munkát, kellemes, mélygözéssel töltött nyári éjszakákat kíván

Sánta Gábor

6723 Szeged, Pille u. 16. IV. em. 10

E-mail: melyeg@mcse.hu

Tavaszi észlelések

Mielőtt rátérünk a májushoz beérkezett észlelések egy részének bemutatására, itt is be szeretném jelenteni, hogy a tovatól ettől a hónaptól Sánta Gábor vezeti. Elkötelezett észlelőként Gábor minden biznnyal továhhra is fenntartja a tovat észleléscentrikus beállítottságát, és kiterjedt gyakorlata folytán jobban tudja majd segíteni a megfigyelők munkáját. Ezúton köszönöm meg a tovat az elmúlt három évben (is) remek észleléssel ellátó számos amatőr csillagász segítségét és türelmét, valamint a továhhban is sok, ragyogóan derült éjszakát kívánok ezen nemes hobbi gyakorlásához!

Nyilthalmazok

M45 (Tau)

7 L, 20x + UHC-szűrő: Közeli, hatalmas, ragyogó halnáz, mely majdnem kitölti a 2,7 fokos látómezőt. Olyan nagy, hogy szinte a csillagok közt lebegve érzi magát a megfigyelő. A szürkülettől kezdve rajzolam, csodálatos volt, ahogy egyre több és

Észlelő	Észl.	Műszer
Cserna Antal	5d 25 T	
Gyarmathy István	1d 28 SC	
Kovács Attila	10d 20 T	
Lovró Ferenc	5 30 T	
Puha Emil	9 7 L	
Sánta Gábor	1 7 L	
Tóth Zoltán	1 50,8 T	
Vastagh László	11 25x100 B	

több csillaga vált láthatóvá. Így könnyű volt észlelni pontos, precíz rajz szülelett. Végül – az éj leszálltával – a reflexiós kód is kihon-takozott az UHC-szűrővel. A Merope kode üstökös szerű, dél felé mutató „csóvával”. A Maia, Taygeta, Electra és Alcyone között és körülöttük gyönyörű szálas szerkezet látszott. Nagyon nehéz volt a reflexiós kód észlelése (a fényszennyezés zavart), de az utólagos ellenőrzés alapján reálisan sikerült ábrázolni a kód fényesebb területeit. (Sánta Gábor)